



UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Program rozwoju

Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

kadencja 2024–2028

dr hab. Marcin Świtoniak, prof. UMK

*dr hab. Czesław Adamiak
dr inż. Izabela Jamorska*

1. WYDZIAŁ DYSCYPLIN NAUKOWYCH



UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej jest wyjątkową jednostką w skali Uczelni. Jako jedyny posiada dwie ewaluowane pod względem działalności naukowej dyscypliny należące do dwóch różnych dziedzin. **Utrzymanie potencjału badawczego i rozwój badań naukowych** zarówno w obrębie obu dyscyplin jak i na ich styku jest jednym z naszych głównych celów strategicznych w nadchodzącej kadencji. Zmiany strukturalne (powstanie instytutów reprezentujących dyscypliny) stanowią szansę na rozwój działalności naukowej na Wydziale, jednak istotne jest precyzyjne rozdzielenie kompetencji na linii Wydział – Instytuty oraz zdefiniowanie zadań pracowników dziekanatu zajmujących się obsługą obu dyscyplin. Główne elementy **polityki naukowej** (np. podział funduszy na badania naukowe, nagrody za działalność naukową, wspieranie staży naukowych, granty dla młodych naukowców, czasopisma naukowe, opracowywanie kryteriów oceny działalności naukowej pracowników) przeniesiemy na **Instytuty** kierowane przez Dyrektorów wybranych przez Rady Instytutów, czyli wszystkich nauczycieli akademickich reprezentujących daną dyscyplinę oraz przedstawicieli doktorantów.

Ze względu na przekazanie podstawowych kompetencji dotyczących badań naukowych Instytutom, rolą Dziekana będzie (we współpracy z Dyrektorami Instytutów) **prowadzenie polityki w celu zoptymalizowania potencjału kadrowego** zarówno w kontekście ewaluacji jakości działalności naukowej, jak i potrzeb procesu dydaktycznego. Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej jest jednym z najmniejszych wydziałów UMK i zgodnie z obowiązującym statutem nie spełnia kryterium minimalnej liczby nauczycieli akademickich (70) niezbędnej do tworzenia jednostki uniwersyteckiej tej rangi. Dalsze istnienie Wydziału jest zatem uwarunkowane utrzymaniem zdolności obu dyscyplin do podlegania ocenie parametrycznej. Wymienione powyżej uwarunkowania wskazują na potrzebę wsparcia **rozwoju dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, geoinformacji, pozyskania kadry inżynierskiej (planowanie przestrzenne) oraz promowania badań z zakresu turystyki i rekreacji**, których wsparciem mogłoby być np. powołanie Centrum Badań Turystycznych. Istotne będzie też utrzymanie ciągłości badań i „zastępowalności pokoleniowej” w katedrach reprezentujących subdyscypliny nauk o Ziemi i środowisku. Racjonalizacja współpracy między Instytutami będzie wymagała wprowadzenia mechanizmów równoważących oraz ograniczających współzawodnictwo między-instytutowe. W związku z tym **podział środków na badania naukowe między oba Instytuty oprzemy o proste i stałe współczynniki proporcjonalne do wielkości dyscyplin, podczas gdy komisje ogólnowydziałowe zamierzamy komponować z równych liczb członków z obu dyscyplin.**

1. WYDZIAŁ DYSCYPLIN NAUKOWYCH



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

W obszarze zadań integracyjnych w obrębie poszczególnych Instytutów niezbędna jest m. in. **rewitalizacja zebrań naukowych**, które w nowej strukturze powinny być organizowane przez Instytuty. W skali ogólnowydziałowej istotna będzie koordynacja działań prowadzących do podjęcia badań interdyscyplinarnych (na styku obu dyscyplin wydziałowych oraz w powiązaniu z dyscyplinami z innych wydziałów) i działań w powiązaniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym naszego regionu.

Rolą dziekana będzie również **wspieranie rozwoju jednostek ogólnowydziałowych**. Należy tu wymienić Zespół Naukowo-Dydaktyczny Nauk o Kulturze Fizycznej, pełniący kluczową rolę przy prowadzeniu kierunków studiów turystyka i rekreacja oraz sport i wellness, a także realizacji badań naukowych związanych z tymi kierunkami. Mimo niepoddania tej dyscypliny ewaluacji, zespół będzie otrzymywał środki na badania naukowe proporcjonalne do środków otrzymywanych przez Instytuty. Kluczowe dla dalszego rozwoju Wydziału są pozostałe ogólnowydziałowe jednostki: Laboratorium Analiz Środowiskowych, Obserwatorium Meteorologiczne, Stacja Polarna UMK na Spitsbergenie oraz Stacja Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Koniczynie. Aby ułatwić ich trwałe finansowanie, planujemy podjąć działania zmierzające do uproszczenia systemu dystrybucji i wykorzystania środków z kosztów pośrednich projektów.

- **Nauka organizowana w Instytutach**
- **Proporcjonalny podział finansów między Instytutami**
- **Ukierunkowany rozwój potencjału kadrowego**
- **Rozwój jednostek ogólnowydziałowych**

2. WYDZIAŁ NOWOCZESNEJ DYDAKTYKI



UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Wyróżnikiem naszego wydziału jest wysokie zadowolenie studentów ze studiowania wynikające m.in. z unikalnej formy ćwiczeń terenowych oraz odpowiedniej relacji liczby studentów do prowadzących zajęcia. Jednak ze względu na zmiany demograficzne i w modelu życia pokolenia „Z”, za niezbędne uznajemy **ewolucyjne zmiany w organizacji procesu dydaktycznego** prowadzonego na naszym Wydziale. W krótkiej perspektywie zamierzamy wdrożyć system sprzyjający połączeniu nauki z pracą – szczególnie na studiach 2. stopnia (np. zajęcia 2–3 dni w tygodniu, rozważenie prowadzenia części zajęć on-line, grupowanie bloków tematycznych zajęć). W dalszej perspektywie niezbędna będzie dyskusja nad modyfikacją oferty kierunków studiów na wydziale.

W obszarze **działań na rzecz jakości kształcenia** zamierzamy wzmocnić rolę Komisji ds. Jakości Kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów i wprowadzić do Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia narzędzi mających na celu uniknięcie nakładania się treści dydaktycznych lub powstawania „luk” edukacyjnych. Obecne rozwiązania (sylabusy przedmiotów, ankietyzacja zajęć) są niewystarczające i muszą być wspierane poprzez bezpośrednią wymianę informacji zarówno między pracownikami zaangażowanymi w proces dydaktyczny (zebrania dydaktyczne prowadzących zajęcia na danym kierunku, hospitacje zajęć prowadzone na zasadzie peer review a nie przez przełożonych) jak i między pracownikami a osobami studiującymi na danym kierunku studiów. Będziemy starać się zredukować rozdrobienie i zmienność obsady przedmiotów dydaktycznych, które nie sprzyjają jakości prowadzonych zajęć ani efektywności pracy wykładowców. Tegoroczne przykłady ankietyzacji bezpośredniej potwierdziły konieczność tego typu działań oraz ich skuteczność. Zamierzamy również w większym stopniu uwzględniać pracę dydaktyczną w kryteriach nagród Dziekana oraz zwiększyć jej rolę w ocenie okresowej pracowników, częściowo rekompensując niedocnienie tego aspektu pracy akademickiej w systemie szkolnictwa wyższego.

Istotnym elementem indywidualizacji procesu nauczania będą zmiany, które zamierzamy wprowadzić w celu **uelastycznienia procesu wyboru opiekuna pracy dyplomowej**. Jest to szczególnie ważne na poziomie studiów magisterskich, ponieważ (jak wynika z wieloletnich obserwacji) możliwość kontynuowania pracy na drugim stopniu pod opieką znanych już promotorów posiadających stopień doktora może wpływać na decyzję o podjęciu tych studiów. W przypadku studiów magisterskich zamierzamy też przesunąć moment wyboru tematu pracy i promotora na początek drugiego semestru studiów.

2. WYDZIAŁ NOWOCZESNEJ DYDAKTYKI



UNIwersYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Zmiany liczebności grup seminaryjnych i znaczne wewnątrzgrupowe rozwarstwienie tematyczne wskazują również na potrzebę **przeformułowania i ujednolicenia sposobu prowadzenia seminariów**. Zmodyfikowane, w kierunku większego zindywidualizowania zgodnie z zainteresowaniami osoby studiującej, powinny być również zajęcia konwersatoryjne, które mogłyby przybrać charakter zajęć do wyboru (z szerokiej gamy możliwości zebrań naukowych, konferencji, wystąpień popularnonaukowych, w tym organizowanych poza naszym Wydziałem).

Jednym z zadań dydaktycznych będzie też **dopracowanie pełnowymiarowej (dwusemestralnej) anglojęzycznej oferty dydaktycznej** dla studentów z wymian międzynarodowych (Erasmus, YUFE, NAWA) i wzmocnienie działań upowszechniających ofertę wydziałową w uczelniach partnerskich w celu zwiększenia liczby studentów zagranicznych.

Ze względu na spadające znaczenie tradycyjnych form kształcenia długoterminowego, w najbliższych latach zamierzamy promować **rozwijanie form krótszych**, kończących się nabyciem kompetencji pożądaných na rynku pracy - od studiów podyplomowych po krótkie doświadczenia edukacyjne, np. kursy, szkolenia, Blended Intensive Programmes, kończące się uzyskaniem tzw. mikropoświadczeń.

Oprócz oferty dydaktycznej o jakości studiowania decyduje też sposób aranżacji przestrzeni dydaktycznej. W miarę możliwości finansowych i organizacyjnych, korzystając z dobrych wzorców, np. przygotowania strefy relaksu pod kopułą i ostatnich remontów sal seminaryjnych przez katedry, będziemy starać się systematycznie **reorganizować tę przestrzeń tak, aby tworzyć komfortowe warunki do realizacji różnych rodzajów zajęć i form własnej pracy, odpoczynku i socjalizacji dla studentów**. Może to przybierać m.in. formę wprowadzenia mniejszych i lżejszych ławek do niektórych sal seminaryjnych, udostępnienia części sal dydaktycznych na potrzeby własnej pracy studentów oraz aranżowania kolejnych kątek relaksu na terenie wydziału.

- **Ewolucja organizacji procesu dydaktycznego**
- **Wzmocnienie działań na rzecz jakości kształcenia**
- **Modernizacja modułu dyplomowego**
- **Rozwój krótkich form kształcenia**

3. PRZESTRZEŃ ZAANGAŻOWANEJ SPOŁECZNOŚCI



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Najcenniejszym zasobem naszego Wydziału są kompetentni i zaangażowani pracownicy naukowcy, dydaktyczni, administracyjni i inżynierjno-techniczni oraz doktoranci, którzy swoją często ponadnormatywną aktywnością rekompensują niewielką liczebność kadry naszej jednostki. Istotnym elementem działań władz dziekańskich w nadchodzącej kadencji będzie jednak **przeciwdziałanie niepokojącemu trendowi spadku satysfakcji z pracy**, odnotowanemu we wszystkich grupach pracowników. W tym celu niezbędne będzie wprowadzenie szeregu działań zwiększających satysfakcję z wykonywanej pracy oraz poczucie przynależności do wspólnoty pracowników Wydziału.

Sprawnie działający wydział potrzebuje **zbalansowanego systemu motywacji** do realizacji różnych działań na rzecz społeczności wydziałowej. Obecnie najsilniej promowana jest działalność naukowa, wspierana systemem motywacyjnym szeroko rozwiniętym na poziomie ogólnouniwersyteckim. Jednak dla funkcjonowania i rozwoju wydziału równie ważne jest zaangażowanie pracowników w pracę dydaktyczną, a także **zadania organizacyjne i promocyjne**, nie związane bezpośrednio z procesem badawczym ani bieżącymi obowiązkami dydaktycznymi. Dla utrzymania obecnych działań i dalszego **rozwoju systemu promocji** wydziału niezbędne będzie opracowanie narzędzi motywujących i wspierających takie aktywności. Zamierzamy m.in. wprowadzić przejrzyste i przewidywalne kryteria przyznawania nagród okresowych za działalność organizacyjną.

Znaczną grupę wśród naszej społeczności wydziałowej tworzą pracownicy inżynierjno-techniczni oraz administracyjni. W ocenie okresowej wspomnianych pracowników bardzo ważną rolę odgrywają ich indywidualne osiągnięcia wykraczające poza podstawowy zakres obowiązków. Wydział powinien zatem stworzyć **dobre warunki do realizacji zadań poszerzających zakres i jakość kompetencji** tych pracowników. Jest to możliwe między innymi poprzez wspieranie uczestnictwa w szkoleniach, kursach, stażach, inicjowaniu suplementarnych zadań. Pracownicy inżynierjno-techniczni powinni być również włączani w szeroko rozumiany proces naukowy od uczestnictwa w grantach po etap upowszechniania wyników badań. Niezbędne jest również wsparcie w procesie bezwłocznego awansu osób spełniających kryteria zatrudniania na stanowiskach wyższego zaszerogowania.

3. PRZESTRZEŃ ZAANGAŻOWANEJ SPOŁECZNOŚCI



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

W najbliższej kadencji zamierzamy **polepszyć jakość komunikacji wewnętrznej**, zapewniającej wielokierunkowy przepływ informacji. Wymaga to bezpośredniego kontaktu w formie ogólnowydziałowych spotkań. W obecnym harmonogramie aktywności wydziałowych mamy niewykorzystany potencjał tradycyjnych czwartkowych spotkań naukowych, który można wykorzystać do realizacji tego celu. Zamierzamy organizować wydziałowe spotkania poświęcone przede wszystkim kwestiom dydaktycznym naprzemiennie z instytutowymi zebraniem naukowymi.

Wzrost zadowolenia z pracy można osiągnąć również poprzez kreowanie komfortowej przestrzeni pracy. Zamierzamy zadbać o odpowiednie wykorzystanie przestrzeni wydziału tak, aby **stworzyć wszystkim pracownikom i doktorantom warunki do komfortowej pracy** w budynku Wydziału. Będziemy dążyć (we współpracy z Instytutami i Katedrami) do zaaranżowania i wyposażenia pomieszczeń socjalnych służących relaksowi i aktywnemu wypoczynkowi pracowników i doktorantów.

- **Docenienie pracy organizacyjnej i dydaktycznej pracowników**
- **Poszerzanie kompetencji i wspieranie awansu wszystkich grup pracowników**
- **Poprawa komunikacji wewnętrznej**
- **Równoważenie przestrzeni pracy**

4. WYDZIAŁ O GEOGRAFICZNEJ TOŻSAMOŚCI



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

Większość pracowników Wydziału jest geografami. Reprezentujemy zatem obszar wiedzy i umiejętności bardzo cenny w czasach globalnych i lokalnych wyzwań związanymi z kryzysem środowiskowym i klimatycznym, globalizacją, zmianami demograficznymi i technologicznymi. Uważamy, że na Wydziale ciąży szczególna **odpowiedzialność za popularyzację wiedzy geograficznej** nie tylko wśród naszych studentów. Kluczowym elementem realizacji tej odpowiedzialności będzie **przywrócenie kształcenia nauczycieli geografii** tak, aby dać młodzieży z naszego regionu szansę zdobywania wiedzy i zafascynowania się geografią pod okiem kompetentnych i zaangażowanych dydaktyków. Istotną jest też dalsza kontynuacja **stałej współpracy z ośrodkami edukacyjno-dydaktycznymi, a w szczególności z konkretnymi nauczycielami szkół średnich i podstawowych**, z których wielu jest naszymi absolwentami.

Upowszechnianiu wiedzy geograficznej, kształtowaniu pożądaných postaw w zakresie zrównoważonego rozwoju, a jednocześnie promocji oferty dydaktycznej Wydziału będzie służyć dalszy rozwój **systemu działań promocyjnych**. Planujemy powołać Pełnomocnika ds. Promocji, uaktywnić kanał YouTube, profil na Instagramie, zintensyfikować współpracę z Działem Promocji i lokalnymi mediami. Ważne jest także zachęcenie naszych studentów do brania udziału w długoterminowych działaniach promocyjnych i popularyzatorskich - poprzez opracowanie i wdrożenie systemu nagród/stypendiów oraz danie możliwości rozliczenia takiej aktywności jako części praktyk zawodowych.

Uważamy, że nasza wysoka pozycja wśród ośrodków geograficznych Polski Północnej i pozycja lidera w województwie **zobowiązuje nasz wydział do podjęcia roli instytucji inicjującej i wspierającej działania na rzecz zrównoważonego rozwoju naszego regionu**. Od wielu lat konsekwentnie budujemy w tym aspekcie naszą renomę poprzez m.in. wspólne działania z instytucjami zajmującymi się ochroną przyrody. Planujemy promować włączanie się pracowników wydziału w **roli eksperckiej w debaty społeczne** dotyczące gospodarowania przestrzenią, ochrony przyrody czy problemów społeczno-gospodarczych zarówno w skali lokalnej (Torunia), jak i szerszej.

4. WYDZIAŁ O GEOGRAFICZNEJ TOŻSAMOŚCI



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej

W skali uniwersyteckiej nasz Wydział powinien stać się **liderem zielonej transformacji** Uczelni, m.in. poprzez lobbowanie na rzecz poprawy dostępności i jakości infrastruktury dla rowerzystów (tworzenie miejsc postojów rowerów), rozwoju terenów zieleni i miejsc dla aktywnego wypoczynku w obrębie kampusu uniwersyteckiego, instalowania paneli słonecznych i oszczędzania energii. Będziemy starać się stwarzać warunki do realizacji pomysłów naszych pracowników (np. kwietne łąki, pasieka) i zaangażować do tego aktywnie działające w ostatnich latach na naszym Wydziale organizacje studenckie.

- **Kształcenie kompetentnych i zaangażowanych nauczycieli geografii**
- **Promowanie zrównoważonego rozwoju regionu**
- **Budowanie roli eksperckiej**
- **Wspieranie „zielonej transformacji” Uczelni**

